

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. szeptember 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. november 28. napján kihirdetett Kb.II.38/2016/5. számú ítéletét megváltoztatja.

... vádlottat az ellene hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294.§ (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti.

Az eljárás során felmerült 15.500,- (tizenötezer-ötszáz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a katonai ügyész a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

I n d o k o l á s:

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. november 28. napján kihirdetett Kb.II.38/2015/5. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.294.§ (1) bekezdésébe ütközö hivatali vesztegetés elfogadásának büntettében, ezért 1 év és 2 hónap börtönbüntetésre és lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A katonai tanács a büntetés utólagos végrehajtása esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Rendelkezett még az eljárás során lefoglalt bűnjelről, valamint kötelezte a vádlottat a felmerült bünygyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be súlyosítás, pénzbüntetés kiszabása érdekében. A vádlott és védője az irány megjelölése nélkül jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1140/2016/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottal szemben pénzbüntetést is szabjon ki, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács megsértette a Be.278.§ (1) bekezdésében foglaltakat, mert a 2015. augusztus 12-i vádemelést követően késedelmesen 2016. október 20-án intézkedett az ügy kitűzésére. Utalt arra, hogy az elsőfokú katonai tanács ítélete indokolása első bekezdésében tévesen jelölte meg, hogy az ügyészség milyen

Btk. §. szám alatti bűncselekmény miatt emelt vádat. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő körülmények között szerepeltette az időmúlást, pedig a bűncselekmény elkövetése, illetve elbírálása közötti időtartam azt nem indokolja. Álláspontja szerint a vádlott anyagi helyzete, jövedelme nem indokolja vele szemben a pénzbüntetés mellőzését, ezért annak kiszabására tett indítványt.

A védő a Fővárosi Ítéltáblához címzett beadványában pontosította a fellebbezését, annak irányát elsődlegesen felmentésben, másodsorban enyhítésben jelölte meg.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az írásbeli beadványában pontosított fellebbezését tartotta fenn. Érvelése szerint a büntető ügy alapja egy megbízhatósági vizsgálat, amelynek 2015. januárban kellett megtörténnie. Azonban a vádlott és a védelmi tiszt kapcsolata már 2014. évben elkezdődött. Kifogásolta a védő, hogy az eljárás során nem nyert megállapítást, hogy a védelmi tiszt miért került már jóval a megbízhatósági vizsgálat elrendelése előtt kapcsolatba védencével. A vádlott elmondása szerint ugyanis korábban már kábítószer, vodka és cigaretta tekintetében is tett ajánlatot a tárgyalótisztnek, így nem kizárható, hogy korábban már folytattak le vele szemben megbízhatósági vizsgálatot anélkül, hogy annak eredményéről értesítették volna. Utalt továbbá arra is, hogy a vádlott által a tárgyalótiszt részére visszaadott adathordozó mindössze négy mondatot tartalmazott. Kötelességszegés nyilvánvalóan nem történt a vádlott részéről, hiszen szolgálati helyére figyelemmel nem is volt lehetősége arra, hogy P.T.-ről bármilyen információval rendelkezzen. A vádlott nyilvánvalóan megtévesztette a tárgyalótisztet az általa átadott információk komolyságát illetően. Azt a látszatot keltette, hogy tudhat valamit P.T.-ről. Ilyen módon azonban a vádlott nem a vádiratban, illetve az elsőfokú ítéletben terhére rótt bűncselekményt követte el, hiszen a pénz átvétele nem hivatali működéséhez kapcsolódott. Magatartásával legfeljebb csalást valósíthatott meg, amely bűncselekmény miatt jóval enyhébb büntetés kiszabásának lehet helye. Egyetértett a védő az elsőfokú katonai tanács indokolásával, hogy a vádlottal szemben nincs helye pénzbüntetés kiszabásának. Mindezt alátámasztják a vádlott diákhitel tartozása, deviza alapú hitelének folyamatos törlesztése, valamint második gyermekének születése. Ennek alapján harmadsorban a pénzbüntetés kiszabására irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását kérte.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A katonai ügyész, a vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet, és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A vádlottnak és védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése más okból alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Be.278.§ (1) bekezdésében írt rendelkezést, amikor a bíróságra 2015. augusztus 12-én érkezett vádirat alapján csak 2016. október 20-án intézkedett az ügy kitűzésére. Megállapítható ugyanakkor, hogy ez a mulasztás nem volt lényeges hatással az

eljárás lefolytatására továbbá, hogy a törvényszék katonai tanácsa az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú katonai tanács által rögzített tényállással kapcsolatban megállapítható, hogy az felderítetlen, ezért a Be.351.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a vádlott beismerő vallomása, a Nemzeti Védelmi Szolgálat által készített jelentés, az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés, továbbá az ügyben lefoglalt csapdapénz, és az ismertetett okiratok alapján állapította meg. A vádlott a tárgyaláson vallomást tett, melyben elismerte bűncselekmény elkövetését, azonban álláspontja szerint bűnössége nem vesztegetésben, hanem a védelmi tiszt megtevesztésében volt megállapítható. Az elsőfokú katonai tanács ítéletében nem foglalkozott azzal, hogy a vádlott nem kért pénzt információ átadásáért, sőt kifejezetten közölte, hogy ingyen megszerzi azokat. Erre figyelemmel megállapítható, hogy mulasztott az elsőfokú katonai tanács, amikor a védelmi tiszt által történő pénzáadáshoz kapcsolódóan megelégedett a védelmi szolgálat kivonatában foglaltakkal. Annak mellékletét képezi az átadásról készült lemezen rögzített hang- és képanyag, amelynek a tárgyaláson történő lejátszásával lehetett volna meggyőződni arról, hogy a vádlott milyen formában, mennyire a kialakított élethelyzetből következően, és további rábírástól mentesen vette át a pénzt.

Az elsőfokú bíróság tényként fogadta el, hogy a megbízhatóság vizsgálat elrendelésének időpontja 2015.január 28. Ennek az időpontnak, azért van jelentősége, mert a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban Rtv.) 7/A.§ (4) bekezdése szerint a megbízhatósági vizsgálat tartama nem haladhatja meg a 15 napot. A vádlott meg nem cáfoltt vallomása szerint a tárgyalótiszt már 2014. novembere és decembere között megismerkedett a vádlottal. E tényre maga a végrehajtási terv is utal.

A védő a tárgyaláson bizonyítási indítványokat terjesztett elő annak tisztázása érdekében, hogy a vádlott milyen módon került ismeretségbe a védelmi tiszttel, több hónappal a megbízhatósági vizsgálat lefolytatását megelőzően. Mivel a megbízhatósági vizsgálat időtartama nem haladhatja meg a 15 napot, tehát lényeges lett volna tisztázni azt, hogy nem a szoros törvényi szabályozás megkerülésére irányult-e a védelmi tiszt részéről egy korábbi bizalomépítési időszak kiépítése, melynek tartama alatt a vádlott esetleg a részére a védelmi tiszt által adott kerti munkák elvégzésére szóló megbízás révén egyfajta függő helyzetbe is került. Szintén szükséges lett volna tisztázni azt, hogy a jelen ügy tárgyát képező megbízhatósági vizsgálatot közvetlenül megelőzően ilyen vizsgálatot már nem folytattak-e le a vádlottal szemben. Mind a megbízhatósági vizsgálat alá vont személynek a befolyástól, korlátozástól mentes döntési szabadsága, mind pedig a vizsgálat lefolytatására előírt 15 napos törvényi határidő szigorú megtartásához fűződő érdek jelentős, mert ezek a feltételei a megbízhatósági vizsgálat és az annak során nyert bizonyítékok törvényességének. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárást követően azonban ezek a körülmények tisztázatlanok maradtak.

A másodfokú bíróság az előzőekben rögzítettek ellenére nem tartotta szükségesnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására

történő utasítását, mivel álláspontja szerint a vádiratban rögzített tényállás alapján annak bizonyítottsága esetén sincs lehetőség a vádlott bűnösségének megállapítására a terhére rótt korrupciós bűncselekményben.

A Btk.4.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint bűncselekmény az a szándékosan, vagy - ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli -, gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli. A (2) bekezdésben foglaltak szerint társadalomra veszélyes az a tevékenység, vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági állami rendjét sérti vagy veszélyezteti.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott vádiratban rögzített cselekménye tényállásszerű, hiszen hivatalos személyként e minőségére figyelemmel fogadott el jogtalan előnyt szolgálati helyén őrzött fogvatartottra vonatkozó információért cserébe. Nem kétséges, hogy a vádlott cselekményét bűnösen, szándékosan követte el. A cselekmény absztrakt társadalomra veszélyessége is vitathatatlan, mivel a hivatalos személy azon magatartását, hogy működésével kapcsolatban előnyt fogad el, a jogalkotó bűncselekménnyé nyilvánította, amellyel kifejezésre juttatta, hogy az ilyen cselekmény általában véve veszélyes a társadalomra. Ugyanakkor különös gonddal kell vizsgálni, hogy az absztrakt társadalomra veszélyességgel rendelkező, bűnösen megvalósított cselekménynek van-e konkrét társadalomra veszélyessége.

A Kúria Bhar.I.520/2017/3. számú végzése V. pontjában fejtette ki, hogy „A társadalomra veszélyessége valamilyen cselekménynek az a sajátossága, hogy sérti vagy veszélyezteti a büntetőjogilag védett jogi tárgyak valamelyikét. A társadalomra veszélyesség a törvényhozói értékeléstől függetlenül is létezik, és a bűncselekménnyé nyilvánítás indoka. Büntetőjogi jelentőségre azonban a jogalkotói értékelés eredményeként tesz szert. A társadalomra veszélyesség értékelése a tényállási elemek, elsősorban az objektív elemek útján történik, így a tényállásszerű cselekmény általában veszélyes a társadalomra. Mégis elfordulhatnak - ha kivételesen is - olyan tényállásszerű cselekmények, amelyek nem sértik vagy veszélyeztetik az adott bűncselekmény jogi tárgyát, és ezért nem veszélyesek a társadalomra. Ezt a lehetőséget a törvény elismeri azzal, hogy a társadalomra veszélyességet a bűncselekmény fogalmi ismérvei között tartotta. Ha bármelyik bűncselekményi ismérv hiányzik, nincs bűncselekmény. A hivatali vesztegetés elfogadása büntettének védett jogi tárgya a közélet tisztaságán belül a hivatalos személyek szabályszerű, pártatlan és befolyástól mentes, elfogulatlan eljárásához fűződő társadalmi érdek.”

Az előzőek alapján a Kúria az idézett határozatával helybenhagyta a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.44/2016/5. számú ítéletét, amelyben bűncselekmény hiányában mentette fel a megbízhatósági vizsgálattal érintett vádlottat az ellene hivatali vesztegetés elfogadásának büntette miatt emelt vád alól, elfogadva a másodfokú bíróság azon érvelését, hogy a cselekménynek nincs konkrét társadalomra veszélyessége, ezért nem bűncselekmény.

A Legfelsőbb Bíróság a Bf.III.231/2001/5. számú határozatában rögzítette, hogy a cselekmény akkor veszélyes a társadalomra, ha az elkövetéssel hátrányosabb helyzet áll,

vagy állhat elő annál, mint amilyen a cselekmény előtt volt. A hivatkozott ügy alapjául szolgáló tényállásból következtetve, mivel a tényállásszerű elkövetési magatartást az ügyben nem a vádlott kezdeményezte, hanem a hatóság, és az eseménysor a hatóság tudomásával végig az ellenőrzése alatt zajlott le, ezért a cselekményből a konkrét társadalomra veszélyesség hiányzik.

A jelen ügyben a vádirat szerint a vádlottal szemben megbízhatóság vizsgálat keretében a Nemzeti Védelmi Szolgálat, tehát a rendvédelmi szervek személyi állományának integritásáért felelős belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv tisztje, a büntetés-végrehajtási testület hivatásos állományú tagjához nem méltó élethelyzetbe hozta a vádlottat, amikor rávette, hogy a szolgálati helyéül szolgáló büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott személyről szerezzen információt, majd ennek fejében pénzt adott át. A vádlott cselekményével méltatlanná vált arra, hogy rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja legyen, ez azonban közömbös a büntetőjogi felelőssége szempontjából. A vádlott által elkövetett cselekmény mindvégig a hatóság által ellenőrzött, nyomon követhetően zajlott le, az ügyész által előzetesen jóváhagyott megbízhatósági vizsgálat végrehajtási tervében foglaltaknak megfelelően.

A jelen eljárás tárgyát képező és a vádiratban foglalt cselekmény vonatkozásában, tehát az alábbi következtetések vonhatók le.

Az Rtv.7/A §.-a alapján végzett megbízhatósági vizsgálat során a hatóság egy mesterséges élethelyzetet hozott létre, amelyet végig az ellenőrzése alatt tartott. A tárgyaló tisztnek nem volt tényleges vesztegetési szándéka, a cél annak ellenőrzése volt, hogy a vádlott szabályszerűen látja-e el feladatát, vagy hajlik annak megszegésére. Az adathordozón tárolt információ vádlott általi, majd a pénznek a tárgyaló tiszt részéről történő átadása rövid időn belül megtörtént, majd néhány percen belül a vizsgálat alá vont személyt elfogták. A vádiratban rögzített vádlotti cselekmény tehát bizonyítottsága esetén sem tudta volna kifejteni azt a káros hatást, amelynek alapján az a következtetés lenne levonható, hogy az veszélyes a társadalomra. A védett jogi tárgy az állami szervek, a hivatalos személyek törvényes és elfogulatlan működéséhez fűződő társadalmi érdek nem sérült. A jelen ügyben tehát a cselekmény objektív társadalomra veszélyessége nem állapítható meg. Ezen túlmentően pedig a Kúria Bhar.I.520/2017/3. számú határozatának V. pont 37. bekezdésében írt azon megállapítása az irányadó, hogy a megbízhatósági vizsgálat az érintett szervezetek és a védett állomány belügye.

Figyelemmel arra, hogy a vádlott a vádiratban írt cselekménye nem bűncselekmény, ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Btk.294.§ (1) bekezdésébe ütköző, hivatali vesztegetés elfogadása büntette miatt emelt vád alól a Be.6.§ (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a Be.331.§ (1) bekezdése alapján felmentette. Nem tartotta szükségesnek az eljárás megismétlését, mivel álláspontja szerint az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölését követően is a vádlott felmentésének lenne helye, figyelemmel az ügyészi vádra.

A felmentő rendelkezésre figyelemmel a Be.339.§ (1) bekezdése alapján a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén, valamint a Be.386.§ (1) bekezdés c) pontján alapszik.

Budapest, 2017. szeptember 4.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

a kiadmány hitelül